

DOCUMENTA

LIGETI GYÖRGY KIADATLAN LEVELE FARKAS FERENCHEZ*

K[olozs]vár, 1945.VI.16

Kedves Tanár Úr !

Örömmel értesültem arról, hogy Pesten van és átélte ezeket a borzalmas időket. Kisfia születése alkalmából, kérem fogadja kedves feleségével együtt legmelegebb jókívánságaimat.

Nagyon sajnálom, hogy nincsen itt, ez nagyon súlyosan érint, szeretném folytatni a tanulást, de erre itt nincs lehetőség. Kénytelen leszek felmenni Pestre, bár ez nagy nehézségekbe ütközik, mert anyagilag teljesen magam kell eltartanom magamat (a jó szülői gondoskodás, sajnos, nincs többé).

Elhurcolt növendékei közül eddig csak egymagam kerültem haza, sok kaland és megpróbáltatás után, súlyos betegen. Egy csodálatos véletlen folytán édesanyám is megmenekült, az auschwitzi kivégzőtáborból került haza, így most ketten vagyunk. Édesapámról, öcsémről nem tudunk semmit.

Remélem, a mellékelt igazolási nyilatkozatot kedvezően fogja felhasználni tudni. Én augusztus elején felutazom Pestre, akkor, ha kell, személyesen is rendelkezésre állok bármilyen hasonló ügyben. Ez volna csak a legkevesebb, amivel viszonyozhatom mindazt, amit értem tett.

A mielőbbi viszontlátásig sok szeretettel üdvözlöm mindhármut

Ligeti György

* Farkas András magánarchívumából, Pully (Svájc)

Nyilatkozat

Farkas Ferenc v. kolozsvári konzervatóriumi igazgató ügyében.

Alulírott Ligeti György, a kolozsvári zenekonzervatórium volt növendéke, szül 1923 V. 28. Dicsőszentmártonban, izr. vallású, *igazolom*, hogy:

Farkas Ferenc mint a kolozsvári konzervatórium tanára, 1942 őszétől kezdve igazgatója, működése idején *a legkifogástalanabb demokratikus magatartást tanúsította*. Nemzetiségi vagy faji különbséget növendékei között soha nem tett, sőt, *sabotalta a fennálló fasiszta rendelkezéseket*.

Így az intézetbe korlátlan számban vett fel zsidó növendékeket, nem vévén figyelembe az arányszámra vonatkozó rendeletet. A konzervatórium hangversenyein, abban az időben, mikor zsidó másutt már rég nem léphetett fel nyilvánosan, egyaránt szerepeltette a magyar, román és zsidó növendékeket. Az előadásra kiválasztott művek között is szerepeltek „tiltott” számok: pl. Mendelssohn-duettek, Siklós-zongoradarabok.

Alulírottnak és több más zsidó növendéknek (Rabetz Miklós, Roth László) kért a katonai hatóságoktól tanulmányi halasztás címén munkaszolgálat alól való felmentést. A legmeszebbmenő készséggel és segíteni akarással tett meg mindent érdekünkben. Így a tanulmányi halasztást, bár ez tulajdonképpen nem is illetett volna meg, megkaptam.

Mikor később mégis be kellett vonulnom munkaszolgálatra, hogy segítségemre legyen, minden vizsga nélkül kiadta az évvégi bizonyítványomat, bár évem még nem volt befejezve.

Tisztelettel

Ligeti György

Kolozsvár, 1945. VI. 16.

Buda, 1993. XI. 16.

kedves Tamás! Ur!

Örömmel értesültem arról, hogy Pesten van is átélte eseted a drágalmes időket. Hisz a múltkor alhalmes idő, hírem fogadja kedves jelenéjével együtt legmégis jókiváratgámat.

Nagyon sajnálom, hogy minem is, és nagyon mátyosom éret, szeretem folytatni a tanulást, de eme itt minem lehetőséj. Hiánytalanul leghis jelenem Pesten, hisz és hogy utólagos felvétel, mert anyagilag keljese magam kell elbántanom magamat (a jó spóli gondolatok, magam, minem többé).

Elkínált utasulási kópiát eddig csak egy magam lementem kópiát, minem haland és megpróbáltam utam, minem lehetem. Egy kópiát is vételek folytatni eddigem is megmenekült, és

anuschwitszi kivégzéstől valószínűleg mentett meg,
 így most lehetett szabad. Édesapám is,
 ő is most nem tudom semmit.

Keménység, a mellette volt igazságszolgáltatás
 nyilatkozatát későbbesen fogja fel-
 használni tudni. En az angoltus
 elején felutazom Péter, ahon, ha
 kell, személyesen is meglátogatom állat
 birtokán karóid ügyben. Ez volna
 csak a legkevésbé, mivel viszonylagos
 mindent, amit itten tett.

A valószínű viszonylatilag az
 személyek indoklása mindkét irányban
 teljes jogon.

Nyilatkozat

Farkas Ferenc v. holozsvai konzervatórium
igazgató úggyben.

Alulírott Ligeti György, a holozsvai zenehang-
vatórium volt növendéke, máj 1923 T. 28. Diákmentőmoz-
galmán, ifj. vallás, igazságt., hogy:

Farkas Ferenc, mint a holozsvai konzervatórium
tanára, 1942 évtől kezdve igazgatója, művészi ne-
velésén a legfőbb feladatának demonstratív munká-
tárát tartotta. Nemzetiségi vagy faj közérdeket
növendékei között nem nem felt, sőt, szabo-
záltat a fiatalok fennmaradásának érdekében.

Faj az intézetben korlátlan mértékben volt
felzárkózó növendékeket, nem védeni figyelembe
az arányosításra vonatkozó rendelkezést. A konzerv-
vatórium hangversenyén, abban az időben, mi-
kor ~~szabó~~ zsidók mellett mások is nem léphetett
fel nyilvánosan, egyaránt megengedte a ma-
gyar, román és zsidó növendékeket. Az el-
adókra kiválasztott műveket között is megenged-
te "tiltott" műveket: pl. Mendelssohn dukté,
Sibelius zongoradarabok.

Alulírottak és több más zsidó növendé-
keknek (Rabetz Mihály, Roth Sándor) ki-
a határozat hatályosítását tartalmazó kiadás-

tás című munkaszerződést alól való felmentést. A legmegnevezetlenebb kézzel és regiménákkal tett meg minden évet kintben. Így a tanulmányi halasztást, bár ez tulajdonképpen nem is illetett volna meg, megkaptam.

Mikor később mégis be kellett vonnom munkaszerződésre, hogy regisztrálna legyen, minden vizsga nélkül kialszta az előző bizonyítványomat, bár éven még nem volt befejezve.

Tisztelettel

Figeti György.

Budapest, 1945. VI. 16.